

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Karla Šimky, JUDr. Jaroslava Hubáčka, JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobkyně: **S. B.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 8. 2008, č. j. 61 Az 20/2007 – 32,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 8. 2008, č. j. 61 Az 20/2007 – 32, bylo rozhodnuto, že se stěžovatelce neustanovuje zástupce z řad advokátů a zároveň byla vyzvána, aby ve lhůtě 1 měsíce ode dne doručení usnesení doložila do spisu plnou moc udělenou advokátovi, který ji bude zastupovat v řízení o kasační stížnosti, a aby doplnila kasační stížnost o důvody ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. V odůvodnění usnesení krajský soud uvedl, že stěžovatelka podala rozsudku Krajského soudu v Ostravě dne 4. 6. 2008, č. j. 61 Az 20/2007 - 18, kterým byla zamítnuta její žaloba ve věci mezinárodní ochrany a zároveň požádala o ustanovení zástupce z řad advokátů pro řízení o kasační stížnosti. Stěžovatelka byla proto vyzvána k prokázání svých majetkových a osobních poměrů a za tím účelem jí byl doručován tiskopis k prohlášení o majetkových poměrech. Zásilka byla krajským soudem zaslána na adresu uvedenou v kasační stížnosti, a to U v. 230/11, P. 7. Na které nebyla stěžovatelka podle sdělení poštovního doručovatele zastížena. V důsledku toho po marném uplynutí třídní lhůty k vyzvednutí nastala fikce doručení dne 18. 7. 2008. Vzhledem k tomu, že ve stanovené lhůtě stěžovatelka své majetkové poměry nedoložila a zůstala nečinná, neměl krajský soud podklady k posouzení,

zda jsou u stěžovatelky splněny stanovené zákonné podmínky, a proto rozhodl o neustanovení zástupce.

Proti tomuto usnesení podala stěžovatelka v zákonné lhůtě kasační stížnost, v níž namítala, že napadené usnesení bylo vydáno na základě „automatického nabytí“ dne doručení tiskopisu k prohlášení o majetkových poměrech. Tento tiskopis si však nemohla vyzvednout, a to z důvodů na její vůli nezávislých. Tiskopis byl zaslán na správnou adresu, ale majitel/pronajimatel nemovitosti však nebyl přítomen a stěžovatelce neumožnil přístup do poštovní schránky. Stěžovatelka tak nebyla, a nemohla být, informována o uložení tiskopisu na poště a nemohla si ho proto vyzvednout, vyplnit a zaslat zpět krajskému soudu. Vzhledem k těmto okolnostem stěžovatelka opětovně vznesla žádost o ustanovení bezplatného právního zástupce a o zaslání tiskopisu k prohlášení o majetkových poměrech, protože má stále statut žadatele o mezinárodní ochranu v České republice a nemá finanční prostředky, které by jí umožnily využít služby komerčně placeného advokáta. Z důvodů výše uvedených pak navrhla zrušit napadené usnesení a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud se nejprve ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky, a zda je tedy přijatelná. Vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech azylu se Nejvyšší správní soud již podrobně věnoval, např. v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikováno pod č. 933/2006 Sb. NSS, příp. v usnesení ze dne 4. 5. 2006, č. j. 2 Azs 40/2006 - 57, obě dostupná na www.nssoud.cz, v nichž dospěl k závěru, že o kasační stížnost přijatelnou se může jednat mimo jiné tehdy, pokud se dotýká právních otázek, které dosud nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu. V dané věci dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je přijatelná, neboť stěžovatelkou uplatněné důvody nebyly dosud v judikatuře plně řešeny.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatelka není pro řízení o kasační stížnosti zastoupena advokátem, avšak tato skutečnost není v daném případě podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu není důvodem odmítnutí kasační stížnosti a překážkou, jež by bránila jejímu meritornímu projednání. V rozsudku ze dne 28. 4. 2004, č. j. 6 Azs 27/2004 - 41, www.nssoud.cz, publ. pod č. 486/2005 Sb. rozh. NSS, Nejvyšší správní soud uvedl, že „Za situace, kdy předmětem přezkumu je rozhodnutí, jímž nebylo vyhověno žádosti účastníka o ustanovení zástupce z řad advokátů, by trvání na podmínce povinného zastoupení vedlo k vlastnímu popření cíle, jenž účastník podáním žádosti sledoval a k popření vlastního smyslu řízení o kasační stížnosti, v němž má být zkoumán závěr o tom, že účastník právo na ustanovení zástupce nemá.“ V této souvislosti je proto žádost stěžovatelky o ustanovení bezplatného právního zástupce pro řízení o této kasační stížnosti bezpředmětná.

Nejvyšší správní soud po zjištění, že kasační stížnost je přípustná a přijatelná, přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka uplatnila v kasační stížnosti, přičemž neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Podle obsahu spisu zaslal krajský soud stěžovatelce na adresu U V. 230/11, P. 7, na adresu, kterou uvedla v kasační stížnosti, k vyplnění tiskopis o osobních, výdělkových a majetkových poměrech za účelem posouzení její žádosti o ustanovení zástupce pro řízení obsažené v kasační stížnosti. Podle údajů na doručence nebyla stěžovatelka dne 15. 7. 2008 na uvedené adrese zastížena, a proto jí byla zanechána výzva, aby si zásilku vyzvedla. Stěžovatelka tak neučinila, a proto byla písemnost dne 31. 7. 2008 vrácena krajskému soudu.

Podle ustanovení § 46 odst. 1, 3, 6 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. předá písemnost určenou fyzické osobě soud doručujícím orgánu k doručení na adresu jejího bytu, jejího místa podnikání, jejího pracoviště nebo místa, kde se zdržuje. Jestliže o to fyzická osoba požádá, soud předá písemnost k doručení na adresu jiného místa v České republice, kterou mu sdělila; to neplatí, nemůže-li jí být písemnost v označeném místě doručena způsobem předepsaným tímto zákonem. Nebyla-li fyzická osoba zastížena na adrese, uvedené v odst. 1 a písemnost jí nebyla doručena ani na jiném místě, doručující orgán písemnost, která nemá být doručena do vlastních rukou, doručí vhodné fyzické osobě bydlící, působící nebo zaměstnané na téže místě nebo v jeho okolí, která adresáta zná a souhlasí s tím, že mu písemnost odevzdá; není-li možno ani takto doručit, písemnost uloží. Byla-li písemnost doručována na adrese, která je vedena podle zvláštního právního předpisu jako místo pobytu fyzické osoby, nebo na adrese, kterou fyzická osoba sdělila soudu a požádala o doručování na ni, anebo na adrese, kterou fyzická osoba jinak označila soudu jako místo, kde bydlí nebo se zdržuje, podniká anebo pracuje, popřípadě jako místo, kam jí mají nebo mohou být doručovány písemnosti, je uložení písemnosti, kterou si adresát nevyzvedl do 3 dnů, neúčinné, jestliže fyzická osoba soudu prokáže, že se v místě doručování nezdržovala v den, kdy nebyla zastížena a v době do 3 dnů od uložení.

Podle ustanovení § 50c odst. 4) o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. nebude-li uložena písemnost vyzvednuta do 3 dnů nebo, jde-li o písemnost, která má být doručena do vlastních rukou, do 10 dnů od uložení, považuje se poslední den lhůty za den doručení, i když se adresát o uložení nedozvěděl; to neplatí, je-li náhradní doručení písemnosti vyloučeno (§ 50d odst. 1) nebo bylo-li uložení písemnosti neúčinné.

Podle ustanovení § 50f odst. 1, 3 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. musí doručenka obsahovat označení a) soudu, který písemnost předal k doručení, b) doručované písemnosti, které byly vloženy do obálky, c) adresáta a adresy, na níž má být obálka s písemností doručena, d) doručujícího orgánu. Byla-li písemnost uložena, musí doručenka kromě náležitostí uvedených v odstavci 1 obsahovat a) prohlášení doručujícího orgánu o tom, v který den byla obálka s písemností uložena, b) jméno a příjmení doručovatele a jeho podpis, kterým potvrdil uložení písemnosti, c) údaj o tom, zda byla adresátu zanechána výzva, aby si písemnost vyzvedl, popřípadě proč k výzvě nedošlo.

Stěžovatelka v kasační stížnosti nezpochybnila, že by se v době doručování zásilky obsahují tiskopis o osobních, výdělkových a majetkových poměrech na adrese U V. 230/11, P. 7, nezdržovala, a ani nezpochybnila postup pošty při doručování zásilky. Pouze namítala, že si zásilku nemohla vyzvednout z důvodů na její vůli nezávislých, neboť jí pronajimatel v době své nepřítomnosti neumožnil přístup do poštovní schránky. Tento důvod však, podle názoru Nejvyššího správního soudu, nelze podřadit pod zákonné

důvody, jež by vylučovaly tzv. doručení fikcí v případě, kdy si adresát i přes řádnou výzvu zásilku nevyzvedne. Vzhledem k tomu, že doručenka obsahuje všechny náležitosti podle ustanovení § 50f o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s., nastaly právní účinky fikce doručení třetím dnem od uložení. Nejvyšší správní soud již dříve v obdobném případě, kdy stěžovatel namítal nepředání výzvy k vyzvednutí zásilky zaměstnanci ubytovny, kde se zdržoval, vyslovil, že k tomu, aby mohla být vyvrácena správnost údajů o doručení obsažených v doručence, musí stěžovatel především tvrdit skutečnosti, které vedou k závěru, že údaje v doručence nejsou pravdivé (viz rozsudek ze dne 5. 12. 2003, č. j. 4 Azs 30/2003 – 47, www.nssoud.cz, obdobně také usnesení ze dne 10. 3. 2004, č. j. 1 Azs 26/2004 – 35, a ze dne 9. 4. 2008, č. j. 2 Azs 104/2007 – 39, www.nssoud.cz).

Stěžovatelka jako žadatelka o azyl v České republice si měla v případě, kdy práva vyplývající z nájemní smlouvy byla podle jejího tvrzení pronajimatelem omezena tím, že jí neumožnil přístup do poštovní schránky, případně přístup do poštovní schránky nebyl předmětem nájemní či podnájemní smlouvy, zajistit takový způsob doručování pošty, který by nemohl být zmařen. Stěžovatelka měla např. možnost domluvit si jiný způsob doručování přímo na poště, případně upozornit krajský soud na možnost potíží při doručování písemností, a to obzvláště v situaci, kdy podala kasační stížnost a žádost o ustanovení advokáta, a tudíž mohla předpokládat, že s ní bude soud komunikovat. Z hlediska splnění podmínek pro fikci doručení není právně významné tvrzení stěžovatelky, že v době doručování, byť se na adrese zdržovala, neměla přístup do poštovní schránky. Tímto tvrzením totiž nelze zpochybnit způsob doručení a vyvrátit presumpci správnosti údajů na doručence a zvrátit tak následky spočívající v tom, že stěžovatelka zůstala vůči soudu nečinná, a proto jí nebyl ustanoven zástupce pro řízení.

Vzhledem k výše uvedeným důvodům Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 poslední věta s. ř. s.). Ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 1 s. ř. s., podle něhož rozhoduje o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků náhradu nákladů nepřiznal, protože stěžovatelka v řízení úspěch neměla a ministerstvu vnitra žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. ledna 2009

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu

